

**Заклучения на Съвета от 19 ноември 2010 година относно инициативата „Младежта в движение“
— интегриран подход в отговор на предизвикателствата пред младите хора**

(2010/C 326/05)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ:

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД:

1. Стратегията „Европа 2020“, в която се определят амбициозни цели за интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж, които да бъдат изпълнени през идното десетилетие, и се изтъква по-специално необходимостта от действие за повишаване на равнищата на образование, увеличаване на процента на заетост и насърчаване на социалното приобщаване, както и се набелязва специфична водеща цел на ЕС по отношение на образованието⁽¹⁾ и такива по отношение на заетостта⁽²⁾, социалното приобщаване⁽³⁾ и научните изследвания и иновациите⁽⁴⁾;
2. Заклученията на Съвета относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“) ⁽⁵⁾, които продължават да определят основата на това сътрудничество и допълват стратегията „Европа 2020“, като изтъкват решаващия принос, който образованието и обучението трябва да дадат за посрещане на множеството социално-икономически, демографски, екологични и технологични предизвикателства пред Европа днес, и в които се определят четири стратегически цели ⁽⁶⁾, насочени към осигуряване на устойчив икономически просперитет и пригодност за заетост, както и лична, социална и професионална реализация на всички граждани;
3. Резолюцията на Съвета от 27 ноември 2009 г. относно обновена рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта ⁽⁷⁾, която отчита, че насърчаването на социалната и професионалната интеграция на младите жени и мъже е компонент от съществено значение за постигане на целите на стратегията на Европа за растеж и работни места, като същевременно се насърчават личната реализация, социалното сближаване и активното гражданско участие. От жизнено важно значение е да се даде възможност на всички млади жени и мъже максимално да оползотворят своя потенциал. Ето защо в резолюцията се призовава за

специфични инициативи по въпросите на младежта — т.е. политики и действия, конкретно насочени към младите хора в области като неформалното учене, участието и доброволческите дейности, социално-възпитателната работа с младежта, мобилността и информацията, социалното приобщаване, културата и здравето. В резолюцията се призовава и за инициативи за интегриране — т.е. инициативи, позволяващи многосекторен подход между политиките в областта на младежта и други свързани с този въпрос области на политиката.

4. В рамките на стратегията „Европа 2020“ държавите-членки и Европейският съюз следва да проведат реформи, насочени към интелигентен и приобщаващ растеж, т.е. растеж на основата на знанията и иновациите, който дава възможност за максимално участие. Целта на реформите следва да бъде подобряване на качеството на образованието и обучението, укрепване на научните изследвания и насърчаване на трансфера на иновации и знания в целия ЕС. Реформите следва да насърчават предприемчивостта и да спомагат за превръщането на творческите идеи в иновационни продукти, услуги и процеси, които могат да доведат до растеж, качествени и устойчиви работни места, териториално, икономическо и социално сближаване, и да отговорят по-ефективно на европейските и глобалните предизвикателства пред обществото.

ПРИВЕТСТВА:

Съобщението на Комисията „Младежта в движение“ — инициатива за разгръщане на потенциала на младите хора с цел постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж в Европейския съюз ⁽⁸⁾, в което младите хора са поставени в центъра на рамкова програма за ЕС,

КАТО ОЧАКВА:

да разгледа предложенията, съдържащи се в инициативата, която включва важни нови действия и подсилва съществуващи дейности, както в рамките на държавите-членки, така и на европейско равнище, с цел подпомагане на младите хора за справяне с многобройните социално-икономически предизвикателства пред тях и за успешната им реализация в обществото на знанието,

ОТЧИТА, ЧЕ:

1. Благоденствието на Европа зависи до голяма степен от нейните млади хора, но същевременно твърде голям брой от тях все още срещат значителни трудности при реализацията на своя потенциал и предоставянето на приноса си за обществото: прекалено голям брой младежи напускат училище, без да са придобили квалификация или с недостатъчни умения, не успяват да си осигурят работа и се оказват застрашени от социално изключване, което на свой ред води до последици с висока цена както за отделния човек, така и за обществото като цяло. За преодоляване на това положение е необходим по-интегриран многосекторен подход към образованието и обучението, младежта, заетостта и социалната

⁽¹⁾ Целта се отнася до две области: свеждане на дела на преждевременно напусналите училище под 10 % и увеличаване на дела от населението на възраст 30—34 години със завършено висше или равностойно на висше образование до 40 % или повече.

⁽²⁾ Постигане на 75-процентна заетост на жените и мъжете на възраст 20—64 години, включително чрез по-активно участие на младите хора, на по-възрастните и нискоквалифицираните работници и чрез по-добра интеграция на законните мигранти.

⁽³⁾ Преодоляване на риска от бедност и социално изключване за най-малко 20 милиона души.

⁽⁴⁾ Подобряване на условията за научноизследователска и развойна дейност, по-специално с цел за постигане на равнище на комбинирани инвестиции в тази област от страна на публичния и частния сектор в размер на 3 % от БВП.

⁽⁵⁾ ОВ С 119, 28.5.2009 г.

⁽⁶⁾ Цел 1: Превръщане на ученето през целия живот и на мобилността в реалност; Цел 2: Подобряване на качеството и ефективността на образованието и обучението; Цел 3: Утвърждаване на равнопоставеността, социалното сближаване и активното гражданско участие; Цел 4: Разгръщане на творчеството и иновациите, включително предприемчивостта, при всички степени на образование и обучение.

⁽⁷⁾ ОВ С 311, 19.12.2009 г.

⁽⁸⁾ Док. 13726/10.

политика, който се основава на доказани силни страни и разработва ефикасни нови мерки.

2. За множество държави-членки продължава да представлява проблем прилагането на национални стратегии и инструменти за учене през целия живот, които са от решаващо значение за създаване на възможност както за младите хора, така и за възрастните да придобиват и развиват знания, умения и компетентности през целия си професионален път. По-конкретно има необходимост от по-гъвкави модели на учене, които да дадат възможност на мъжете и жените на различни етапи от живота си да се прехвърлят между различни системи за образование и обучение, както и между формалното, неформалното и самостоятелното учене, и които могат да привлекат нетрадиционни учащи се.
3. В идните години все повече работни места ще изискват високо ниво на квалификация ⁽¹⁾, а понастоящем процентът на хората с висше или равностойно на висше образование ⁽²⁾ и относителният дял на учените в ЕС са по-ниски в сравнение с тези при неговите конкуренти. Освен това за способността на Европа за иновации ще са необходими партньорства в областта на знанието и по-тесни връзки между образованието и обучението, научните изследвания и бизнеса, за да се укрепи триъгълникът на знанието. Така ще се осигури и начин да се предостави на заетите с нискоквалифициран труд по-добра възможност да се адаптират към променящите се изисквания на пазара на труда.
4. Освен че спомага за постигане на лични и социално-икономически цели, мобилността с учебна цел може да се окаже полезен начин за повишаване на пригодността за заетост, както и за придобиване или усъвършенстване на професионални, педагогически, езикови, междуличностни и междукulturни компетентности. Тя може да допринесе също за повишаване на качеството на образователните институции и за подобряване на сътрудничеството между тях. Въпреки значителния принос на програмите и инструментите на политиката на ЕС в тази област, все още има значителен неизползван потенциал за мобилност с учебна цел, която засега е по-скоро изключение отколкото обичайна практика. Мобилността с учебна цел в рамките на формалното образование следва енергично да се насърчава по отношение на различните групи — учащи се младежи, преподаватели, обучители и образователен персонал. Учащите се младежи следва да са в състояние да се възползват от тези възможности и в рамките на неформалното или самостоятелното учене. Освен това трябва да се проучат нови, иновационни форми на такава мобилност, включително виртуална мобилност, а достъпът до нея следва да бъде разширен, като се отделя особено внимание на групите в неравностойно положение и на равенството между половете.

И ВЪВ ВРЪЗКА С ТОВА ПРИЕМА, ЧЕ:

1. В работата си за постигане на целите на инициативата „Младежта в движение“ Европейската комисия и държавите-

⁽¹⁾ Делът на работните места, за които се изисква високо ниво на квалификация, ще се повиши от 29 % през 2010 г. на около 35 % през 2020 г. (по изчисления на Cedefop).

⁽²⁾ Делът на хората в ЕС с висше или равностойно на висше образование е 32,3 % през 2009 г. (Eurostat).

членки следва да си сътрудничат в по-общия контекст на стратегията „Европа 2020“, като същевременно се придържат към съществуващите договорености, по-конкретно към свързаните със стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението „Образование и обучение 2020“, европейската стратегия за заетостта и обновената рамка за европейско сътрудничество в областта на младежта. Изпълнението на дейностите и процедурите за наблюдение и отчитане следва да съответстват на тези рамки и да са съгласувани със съответните им общи принципи и цели. Действията трябва да са тясно координирани и да се осъществяват с участието и сътрудничеството на съответните заинтересовани страни на всички равнища, включително чрез структурирания диалог.

2. Интегрираните насоки „Европа 2020“ ⁽³⁾ предоставят рамка за координирани политически действия, като по-голямата част от тях попадат в областта на отговорност на държавите-членки. Чрез подходящо наблюдение, партньорско обучение и подготвяне на материали за заседанието на Европейския съвет, Съветът по образование, младеж, култура и спорт следва да играе ключова роля в осъществяването на инициативата „Младежта в движение“ и в по-широкообхватната стратегия „Европа 2020“, включително по отношение на специфичната задача за постигане на водещата цел на ЕС в областта на образованието и обучението.
3. Необходими са допълнителни усилия за подпомагане на младите хора при преодоляване на множеството социално-икономически предизвикателства, пред които са изправени. В обстановката на бюджетни ограничения обаче тези усилия следва да се съсредоточат върху оптимизиране и рационализиране на целите на политиките и на инвестициите, като ги свържат по-тясно с целите на „Европа 2020“ и с приоритетите на стратегическата рамка „Образование и обучение 2020“.
4. Въпреки че се простират извън границите на инициативата „Младежта в движение“, съществуващите програми на ЕС, например „Учене през целия живот“, „Еразмус Мундус“ и „Младежта в действие“, несъмнено могат да дадат значителен принос за постигане на целите на инициативата, както и тези на стратегията „Европа 2020“ като цяло. Широкият обхват на програмите и техният принос към инициативата следва да бъдат взети предвид, когато се изготвят следващото поколение програми.
5. Следва активно да се стимулира по-голямата мобилност, включително мобилността в трети държави и страни кандидатки, като се използват подходящите за това програми и механизми. Мобилността с учебна цел следва да получи и качествено измерение и да се основава на добре развито сътрудничество между институциите за образование и обучение. За да се повиши качеството и разнообразието на мобилността, следва да се проучи потенциалът на други съществуващи форми на сътрудничество. Мобилността обаче не следва да се възприема като цел сама за себе си, а като

⁽³⁾ Предложение за решение на Съвета относно насоки за политиките за заетостта на държавите-членки — част II на Интегрирани насоки Европа 2020.

средство за увеличаване на придобиването на знания, умения и компетентности и за преодоляване на предизвикателствата в личен и социален план.

ОСВЕН ТОВА ПРИЕМА, ЧЕ:

За да се отговори на очертаните в настоящите заключения предизвикателства, са необходими мерки както в рамките на държавите-членки, така и на европейско равнище, което — при пълно зачитане на принципа на субсидиарност — ще допринесе за постигане на по-общите стремежи и водещите цели на стратегията „Европа 2020“, както и свързаните с нея водещи инициативи.

В рамките на водещата инициатива „Младежта в движение“ следва да се разгледат следните действия:

Специално в областта на образованието и обучението:

- Стимулиране на цялостното осъществяване на интегрираните стратегии за учене през целия живот,
- Осигуряване на придобиването на ключовите компетентности, от които се нуждае всяка личност, особено тези в неравностойно положение, за да постигне успешна реализация в общество, основано на знанията,
- Увеличаване на участието във висшето или равностойно на висшето образование,
- Повишаване на качеството и привлекателността на образованието на всички равнища, особено на висшето образование и професионалното образование и обучение,
- Утвърждаване на ползите от мобилността с учебна цел от гледна точка на разширяване на знанията, уменията и опита.

Специално в областта на младежта:

- Утвърждаване на многосекторен подход между политиките в областта на младежта и други свързани с този въпрос области на политиката,
- Повишаване на качеството и количеството по отношение на мобилността за всички млади хора, особено за тези с по-малко възможности, при неформалното и самостоятелното учене,
- Стимулиране на учебните резултати от неформално и самостоятелно учене и подобряване на тяхното признаване, за да се предостави на учащите се младежи по-лесен достъп до формално образование и обучение и до пазара на труда;

— Насърчаване на младежите за участие в демократичния живот.

Специално в областта на заетостта:

— Политиките в областта на образованието и обучението, младежта и заетостта следва да включват по добре координиран начин поредицата от стъпки, които младите хора трябва да предприемат в прехода от образование към работа. Политиките в областта на заетостта следва да допринасят за намаляване на безработицата сред младите хора и за подобряване на техните перспективи за работа, като основен принос за постигане на целта от 75-процентна заетост, посочена в стратегията за работни места и растеж „Европа 2020“.

И СЪОТВЕТНО ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА, В РАМКИТЕ НА ТЯХНАТА КОМПЕТЕНТНОСТ:

Да изпълнят изцяло съществуващите мерки и да разработят бъдещи политически инициативи за постигане на общите цели на инициативата „Младежта в движение“ в рамките на по-широкия контекст на стратегията „Европа 2020“, както и за изпълнение на водещата цел на ЕС, която е специално обвързана с образованието и обучението.

В тези си действия държавите-членки и Комисията следва:

1. Да осигурят тясно сътрудничество между всички свързани области на политиката, по-специално образованието, младежта, социалните въпроси, заетостта, научните изследвания и иновациите, с оглед да се проучи възможността за общи цели;
2. Да направят необходимото за това Съветът по образование, младеж, култура и спорт и други свързани с този въпрос състави на Съвета да изпълнят пълноценно ролята си в стратегията „Европа 2020“, по-конкретно като редовно докладват пред Европейския съвет за напредъка в изпълнението на водещите цели на ЕС;
3. Да усъвършенстват и да осигурят пълноценно и ефикасно използване на програмите и бюджетите на ЕС, включително, когато е подходящо, като ги свържат с националните и регионалните ресурси и като разгледат възможността за използване на европейските структурни фондове и кохезионния фонд и на Европейската инвестиционна банка;
4. Да се стремят да използват максимално потенциала на други и възможни нови източници на финансиране за стимулиране на мобилността с учебна цел и за работа;
5. Да обмислят какви са последиците от настоящите заключения за следващото поколение програми на ЕС и за следващата финансова рамка на ЕС.